

Pääomallainan antaminen Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy:lle / Pyyntö konserniohjeen kohdan 5.5 asiakohtien 12 ja 18 mukaisen ennakkokäsityksen antamisesta - Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy
905/00.01.04/2024

Aluehallitus 28.02.2024 § 30

Lisätiedot Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen
ilkka.pirskanen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4500

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Hyvinvointialueen hallitus antaa seuraavan konserniohjeen mukaisen ennakkokäsityksen asiasta:

Polkka ei ole hinnoitellut riskejä omistajien ja yhtiön välisiin sopimuseuroihin eikä rakentanut tulokseen perustuvaa puskuria taseeseen. Tämä toimintatapa on ollut perusteltua veroteknisistä syistä, mutta johtanut myös siihen, että yhtiön kyky kantaa taloudellista riskiä on varsin rajallinen. Polkka on kehittänyt ja tehostanut toimintaansa koko olemassaolonsa ajan. Työn hyöty on kohdennettu hinnoittelun avulla suoraan yhtiön aiempien vuosien kahden omistajan Siun soten ja Joensuun kaupungin hyväksi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue edellyttää yhtiön jatkavan toiminnan kehittämistä ja tehostamista jatkuvan parantamisen periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on se, että Polkka oy:n kulut ja siten laskutus hyvinvointialueelle kasvaa vähemmän tai korkeintaan saman verran kuin hyvinvointi-indeksi nousee.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue harjoittaa vastuullista omistajapolitiikkaa. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiön hoitaessa oman osuutensa toiminnan kehittämisessä ja tehostamisessa pääomistaja turvaa yhtiön toiminnan resurssit siten, ettei Polkka oy:llä ole vaaraa joutua selvitystilaan oman pääoman menettämisen vuoksi. Niistä toimenpiteistä, joihin hyvinvointialueella ryhdytään Polkka oy:n toiminnan turvaamiseksi päätetään erikseen kevään 2024 aikana.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Polkka-Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy pyytää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen konsernijohtajalta ja/tai aluehallitukselta konserniohjeen kohdan 5.5 asiakohtien 12 ja 18 mukaisen ennakkokäsityksen seuraavasta:

Polkka-yhtiön tilinpäätös 2023 tulee päätymään noin 1,3 miljoonan euron suuruiseen tappioon. Yhtiön taseessa on aiemmilta tilikausilta tappiota 0,4 me ja vuoden 2023 jälkeen siis yhteensä 1,7 milj.euroa. Yhtiön osakepääoma on 2,5 milj.euroa. On mahdollista, että yhtiön oma pääoma painuu negatiiviseksi jo kuluvan vuoden aikana. Vuoden 2024 osalta yhtiöllä ei ole mahdollisuutta toimintaansa tehostamalla saavuttaa hva:n sopimuksella määrittelemää kustannustasoa.

Yhtiö ehdottaa, että

- hyvinvointialue lisää ja vauhdittaa omia toimenpiteitään palvelutuotannon supistamiseksi
- hyvinvointialue tekee ja toimeenpanee välittömästi päätökset logistiikan toimialalla ehdotetuista hallinnollisista muutoksista
- yhtiön ja hyvinvointialueen välisen sopimuksen kokonaisuudet 2024 korotetaan kustannuskehitystä vastaavalle tasolle.

Ennakkokäsityksenä pyydetään kantaa em. ehdotuksen toteutusmahdollisuuksista tai vaihtoehtoisesti kantaa muista yhtiötä koskevista ratkaisuista.

Konserniohjeen mukaan ennakkokäsityksen antaa konsernijohtaja, joka tarvittaessa vie sen aluehallituksen linjattavaksi. Koska kyseessä on laajasti hyvinvointialueen toimintaan vaikuttava palveluosto ja merkittävien palvelukokonaisuuksien turvaaminen, konsernijohtaja saattaa ennakkokäsityksen aluehallituksen linjattavaksi.

Polkka oy vastaa koko hyvinvointialueen laitoshuollon ja ateriapalvelujen sekä matkojen yhdistely -palvelun tuottamisesta. Polkalta hankittavien palveluostojen euromäärä vuoden 2024 talousarviossa on noin 43 miljoonaa euroa.

Oheismateriaalina on Polkan toimintakertomus vuodelta 2023, joka käsitellään erikseen yhtiökokouksesta varten myöhemmin keväällä.

Aluehallitus 27.03.2024 § 51

Lisätiedot Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen
ilkka.pirskanen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4500

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että hyvinvointialue antaa Polkka Oy:lle 1,5 milj.€ suuruisen omapääomaehtoisen pääomalainan. Lainalle lasketaan 4 %:n vuotuinen kiinteä korko.

Pääomalainan myöntäminen vaatii investointisuunnitelman 2024–27 muuttamisen, joka on hyväksyttävä aluevaltuustossa sekä ministeriössä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Polkka Oy:n talouden seurannan perusteella yhtiön toiminta on ollut alkuvuonna edelleen merkittävästi tappiollista. Toiminnan tappiollisuus johtuu hyvinvointialueen palveluiden hinnoittelusta, joka ei vastaa yleistä palkkakehityksestä ja inflaatiosta johtuvaa kustannusten nousua. Yhtiö tekee jatkuvasti yhdessä hyvinvointialueen toimialueiden kanssa konkreettisia toimenpiteitä, joilla kustannusten nousua pyritään hillitsemään. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.:

- Ateriapalveluissa: Valmistuskeittiöiden määrää vähennetty 12:sta 9:ään. Lisäksi ruokalistaan ja prosesseihin tehdään jatkuvaa tarkastelua. Kotipalveluaterioiden keskittäminen etenee. Myös hävikin vähentämisen osalta jatkokehitystä tehdään.
- Puhtauspalveluissa: Tehdään yhdessä hyvinvointialueen kanssa palveluiden standardointia (vähennetään samalla työn määrää ja siivous tiheyksiä). Robotiikkaa pilotoidaan monella rintamalla ja se tulee hiljalleen korvaamaan ihmistyövoimaa (tavoite n. 1 M€ tehostaminen 3-5 v. aikaikkunassa).
- Logistiikka: Ohjelmistokehitystä on tehty.

Tehdyt vaikuttavatkaan tehostamis- ja säästötoimenpiteet eivät käännä kustannuskehitystä hetkessä. Tästä syystä Polkka Oy:n omaa pääomaa on vahvistettava, jotta turvataan hyvinvointialueelle välttämättömiä palveluja tuottavan tytäryrityksen toiminnan jatkuvuus.

Pääomalaina on omapääomaehtoinen laina, jonka pääoman ja koron saa maksaa selvitystilassa ja konkurssissa vain muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Lainaa saa lyhentää ja korkoa maksaa vain, jos vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä ylittää viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Osakeyhtiö ei voi antaa lainasta tai sen korosta vakuutta. Lainasopimuksen tulee olla kirjallinen.

Kun nämä ehdot täyttyvät, pääomalaina rinnastetaan omaan pääomaan tutkittaessa, onko oma pääoma muuttunut negatiiviseksi siten, että siitä on tehtävä julkinen ilmoitus kaupparekisteriin.

Pääomalainan myöntäminen vaatii investointisuunnitelman 2024–27 muuttamisen. Aluevaltuusto hyväksyi ko. investointisuunnitelman 5.10.2023 ja STM ilmoitti omalta osaltaan hyväksymisestä 28.11.2023. Jotta pääomalaina voidaan lopullisesti hyvinvointialueen toimesta Polkka Oy:lle myöntää, niin vuosien 2024–27 investointisuunnitelman muutos on hyväksyttävä aluevaltuustossa sekä ministeriössä.

Hyvinvointialuelain 134 §:n mukaan hyvinvointialueen antama laina ei saa vaarantaa hyvinvointialueen kykyä vastata sille laissa säädettyjä

tehtävistä. Lainaa ei myöskään saa myöntää, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Säädökset koskevat myös OYL 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa, josta tässä tapauksessa on kyse. Lisäksi 134 §:n mukaan hyvinvointialueen on lisäksi otettava myös pääomalainaa myöntäessään huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Polkka Oy:lle myönnettäväksi esitettävä 1,5 miljoonan euron pääomalaina ei vaaranna hyvinvointialueen kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Päinvastoin yhtiön mahdollinen oman pääoman menettäminen voi aiheuttaa seuraamuksia, joiden vuoksi hyvinvointialueen elintärkeiden tukipalvelujen tuottamiseen tulee häiriöitä. Em. suuruinen laina ei myöskään suuruudeltaan ole sellainen, että siihen sisältyisi merkittävää taloudellista riskiä.

Polkka Oy:n pääomittaminen on nähtävä omistajan loogisena toimenpiteenä yhtiön toimintaedellytysten mahdollistamiseksi, minkä kuka tahansa omistaja tekisi vastaavassa tilanteessa. Polkka ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla, vaan on omistajilleen palveluja tuottava inhouse-yhtiö. Polkan pääomittamisen ei voida katsoa näin vääristävän kilpailua, koska kyse on asiallisesti omistajille palveluja tuottavan yhtiön toimintaedellytysten varmistamisesta. Yhtiölle myönnettävän pääomalainan ei voida katsoa olevan ristiriidassa hyvinvointialuelain 134 §:n eikä Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artikloiden kanssa.